

Randers d. 10.9.2020

Åbent brev til Sundheds- og Ældreminister Magnus Heunicke, sundheds- og ældreudvalget fra Folketingets øvrige partier, Sundhedsstyrelsen og Danske Regioner.

Palliativ indsats er som bekendt tværfaglig og kræver andre faglige kompetencer end evnen til at lægge hovedet på skrå.

Så udkom i august 2020 den længe ventede rapport "Adgangen til specialiseret palliation" fra Rigsrevisionen, hvor Rigsrevisionen på eget initiativ har iværksat en undersøgelse af den specialiserede palliative indsats i Danmark. Altså indsatsen for de af vores medborgere, som oplever størst lidelse i forbindelse med alvorlig sygdom og død.

Rapporten udtrykker kritik dels i forhold til den tid, man som borger skal vente på at få hjælp til disse lidelser, dels i forhold til at mange slet ikke kommer ind i køen til specialiseret palliativ hjælp. Særligt patienter med andre sygdomme end kræft bliver svigtet. Det må mane til eftertanke hos både os og jer.

Vi, Palliationssygeplejersker i det faglige selskab under Dansk Sygeplejeråd henvender os for at dele vores refleksioner, så vi sammen kan nå disse mål og bedre vilkårene for de alvorligt syge og døende patienter og deres pårørende.

Vi ser, at den samlede palliative indsats i Danmark kalder på uddannelse og øget kapacitet for at styrke og forbedre mulighederne for at opnå tilstrækkelige og kvalificerede tilbud til den enkelte patient.

Uddannelse:

Der er et stort behov for uddannelse i palliation hos alle faggrupper – på det specialiserede palliative niveau såvel som på det basale palliative niveau.

Historisk set er lindring af lidelse et kerneområde for sygeplejersker, men i mange af grunduddannelsens studieplaner indtager det ikke et selvstændigt fokusområde. Bedre ser det ikke ud hos vores tværfaglige kollegaer.

For at lidelse hos patient og pårørende kan lindres, er det helt essentielt, at vi som sundhedsvæsen ser på det hele menneske. Der er behov for såvel et højt lægefagligt niveau for at lindre den syges smerter, kvalme, åndenød og andre fysiske symptomer. Dygtige psykologer til at hjælpe patienten og dennes nærmeste- som ofte er børn med at finde deres vej i den livsomvæltende situation. Socialrådgivere med høj ekspertise, som ser muligheder i vores sociale system frem for begrænsninger. Fysioterapeuter med fokus på velvære i en ofte belastet krop. Præster med særlig interesse for, hvordan eksistensen bliver ramt i det direkte møde med livstruende sygdom og ikke mindst veluddannede sygeplejersker, der ud over egen faglighed i form af kliniske - og kommunikative kompetencer også, som oftest indtager den koordinerende rolle og sammen med patient og pårørende synliggør, hvilke behov der kalder på hvilke faglige aktører.

Det kræver stor grad af monofaglighed og indsigt i andres fagområder samt særlige kompetencer i forhold til kommunikation og tværfaglighed.

Så skal den palliative indsats højnes er uddannelse det første - og det nødvendigt skridt.

Kapacitet:

Det burde være klart for de fleste, at der må allokeres flere ressourcer til opgaven.

Rigsrevisionen peger entydigt på problemerne med kapacitet. Alt for mange patienter venter for længe på et specialiseret tilbud. Og der peges på store nationale forskelle i kapaciteten – sågar store forskelle inden for de enkelte regioner.

Eksempelvis vurderer vi, at en palliationssygeplejerske kan varetage kontakten til ca 20-22 komplekse palliative patienter og deres pårørende af gangen, såfremt der er tale om en traditionel teamfunktion, hvor kontakten primært varetages via telefon og videokontakt, og følges op med hjemmebesøg i spidsbelastningssituationer. Mange steder varetager den enkelte sygeplejerske på nuværende tidspunkt kontakten til 40 eller flere patienter af gangen- og man kan spørge sig selv, hvad en tilknytning til et palliativt tilbud nytter, hvis ikke der er kapacitet til at få den fornødne hjælp efter at den etablerende samtale er gennemført.

Ligeledes ser vi i lighed med rapportens resultat, at mange patienter med livstruende sygdomme risikerer at dø før de overhovedet når at modtage specialiseret palliativ behandling.

Endelig peger andre undersøgelser på, at ca 30 % af patienter med alvorlige medicinske diagnoser *ud over kræft* har behov for lindrende indsats.

Så kære Sundhedsminister, Sundhedsordfører, Sundhedsstyrelse og Danske Regioner:

Vi, Palliationssygeplejersker tror på, at vi sammen kan og skal gøre det bedre.

Vi har en vision om at nå frem til vores patienter og pårørende i tide og et ønske om at hjælpe vores kollegaer i det basale palliative felt med at udvikle deres del af indsatsen. Vi savner blot rammer og uddannelsesmæssig retning.

Vi stiller os som "Fagligt selskab for Palliationssygeplejersker" selvfølgelig meget gerne til rådighed med ekspertise og erfaringer.

Formand for "Fagligt Selskab for Palliationssygeplejersker"

Lisa Nørgaard Lauritsen lisa.n.lauritsen@jubii.dk

Privat tlf.: 7177 4036